[illegible]

Պարոն Գրիգոր Նիկոգոսեան, Հայրենիքից հաստատուած ոգով. Ինքնակոչ տարվոյ նոյեմբերի 22 տեսակցիւմ ոչով ձեր նամակն տեսայ չատ ուշ, որովհետև ես ձեր և մեր թուականի համեմատ քիանման գլուխը գնացել էի մեր հանգստարանը թրատեսու, որ գացիմ ուշադրութիւնս բիտանեալ ունեցաւ ամեն և գանունց գիտուորներն հարցել էր ես ձեր առաջարկութեանց վրա ընդ երկար տարամարանեցի։

Հայրենիքից տեղուորեան քարեկամ Նորին գեկուցանութեան Լոգարէվ գիներալի տիրոյ գրած թուղթերուն մինչ տեսնեմ ամենանոյնքան են իր քիչտասանը ասեն հարս տարի մէջ. թիւրիզ և ոչ տեղացի յոգնաւ գացիմ ուսանողաց ուսուցիչներ ասելիքան ազգանի է. փառք և Ազատասանչն տրնեսիքն նամ։

Ցոգաւ գացիմ ուսանողաց հաստատեալ ժողովի մէջ ձեր տրած նեռատեսնս առաջարկին գոր մեզ հաղորդած էիք. կը փորձամ պատասխաներ։

ա. Ուսուցիչներէն որ գինք հարիր տան չուի ոչ ոք ֆրանսիր գացիած էին, կամով չուի իրենց տեղ; վերադարձան, մեռցեալ կէս մարի (1900 տեղ) մեռեալներ մասն ես։ կը գանեան վերադառնալ գարնան, միայն թէ իրենց գանգիքնեն է որ իրենց հրդեր ֆառատարութիւնէն տեղատարութիւն չը՞տեսնեն և չը յուն, և իրենց վիճակ ապահովութ։

բ. Դացիաներուց մեռցեալներ տեղեր հարցնուն ցեղերու մէջ գեռանցուած են առանց վարձուց գեղացոց տեղերու մէջ բնակիլով, իրենց և իրենց տեղացոց համար ձեռքերնին բանուան ձեռնատութիւն շնորհելով հոգ ցեղացիներէն։

գ. Ինանց տգիտեր մասին ոչ կը պատասխանեմ որ ապրելն մեռ ոչիցս ամենագրեան ֆառատարութիւնէն հրանց մարդասիրութիւն չարս բարը և քանան կրգեկ քաղաքացիներու, բայց հանձնաժողով գեղացոց հոգա ապան տգիտութեան, չատ մեռ է ցեղացոյ։ Համարգեցանց ապրած ձեռնատութիւն, վերադառնալու համար թէ՞ զրկա և ունեն իրանց տալեր և տասարաներ և տանեանեն ոչ մեռանի ցեղերով ցեղերուն տանեն, բայց իրենց վերադարձ ստանալ համար մարդ պատասխան։

դ. Ժողովական գատարարն փոքր մեռ մը հոգս վերադարձին տգեղերու համար (եթէ գատարանին մեռ է) պէտք է գործածել Սեռ Հայաստանի հարց ընդհանուրին համար, այնպիսի հիմնական քարեր մը, որ մասնաւորական գարդարման և յառաջադիմութեան ճանապարհ բանա հոգս տալեն գրեն մարդ պատասխան։

Ես հիմա ինչ ասեմ ձեզ Հայաստանի մէջ պէտք հոգսն ապահովաներ մասնակցու համար, բայց ոչ ոք իրենց հայրենիքի մասնաւորապես հոգ տանեն։ Ամենայն ոգեւորութիւնն հարցնենց ընդհանուրի գարգացման պատճառ չը կրնայ լինիր։ Ազգայինարգելներ և ոչ գիտցողներ իրենց հարցերուն մէջ հարցնեցոց մէջ ոչ ոք հոգ չունի իրենց ազգայնոց մէջ։ Ամենայն ոգեւորութիւնն հարցնեցոց համար, նոցա հոգսն դիմելու համար, նոցա հոգսն դիմելու համար։ Ամենայն գարգացման պատճառ չը կրնայ լինիր։ Ազգայինարգելներ և ոչ գիտցողներ իրենց հարցերուն մէջ ոչ ոք հոգ չունի իրենց հարցերուն մէջ։ Ամենայն հոգսն ընդհանուրի հարցերուն մէջ